

ondernemen onderwijs onderzoek

VERENIGING VAN LECTOREN

Zomereditie 2026

Professional Doctorate

Pagina 03

Samenwerken aan
Klimaattransitie

Pagina 05

Jaarlijkse enquête onder
lectoren

Pagina 08

Interview lector Martin
Blaakman

Pagina 10

Het stokpaardje van

Pagina 13

VOORWOORD

De zomereditie van onze nieuwsbrief laat opnieuw zien hoe veelzijdig en relevant praktijkgericht onderzoek is. In deze editie lees je onder meer over de rol van lectoren in de klimaattransitie, de verdere ontwikkeling van de Professional Doctorate en de maatschappelijke impact van lectoraten op thema's als toegankelijkheid van het recht, innovatie en regionale samenwerking. Ook laten verschillende bijdragen zien hoe praktijkgericht onderzoek steeds sterker verbonden raakt met maatschappelijke opgaven én met de ontwikkeling van professionals van de toekomst.

Tegelijkertijd staan we als Vereniging van Lectoren zelf op een belangrijk kruispunt. Tijdens de bijeenkomst op 5 juni jl., die we met SIA organiseerden naar aanleiding van de uitkomsten van onze enquête, kwam duidelijk naar voren dat veel leden behoefte hebben aan verdere professionalisering van onze vereniging en aan scherpere keuzes over onze rol en positionering. Waar staan wij precies voor? Zijn wij primair een vereniging voor belangenbehartiging van lectoren, of vertegenwoordigen wij breder het praktijkgericht onderzoek? En hoe zorgen we ervoor dat onze stem sterker gehoord wordt in bestuurlijke gremia en landelijke discussies?

Vervolg voorwoord

Die vragen raken direct aan de toekomst van onze vereniging. De keuzes die we maken, bepalen ook welke stappen nodig zijn. Daarbij denken we onder meer aan sterkere regionale verbindingen, meer samenwerking met partners zoals SIA en een steviger organisatorisch fundament.

Daarom staat de kwaliteitskring van 9 oktober a.s. om 11.00 uur volledig in het teken van de koers van de VvL. Tijdens deze bijeenkomst gaan we met elkaar in gesprek over de identiteit, ambitie(s) en organisatie van onze vereniging. Welke positie willen we innemen binnen het landschap van praktijkgericht onderzoek? Welke ondersteuning en professionalisering zijn daarvoor nodig? En hoe zorgen we ervoor dat lectoren en praktijkgericht onderzoek ook in de toekomst krachtig vertegenwoordigd blijven?

Wij nodigen je van harte uit om hierover mee te denken. Meld je aan via deze [link](#). Juist nu is het belangrijk dat zoveel mogelijk lectoren hun stem laten horen.

Mogelijke koerswijzigingen zullen uiteindelijk aan de leden worden voorgelegd tijdens een (extra) algemene ledenvergadering.

Katja Rusinovic
Voorzitter van de Vereniging van Lectoren (VvL)
k.m.rusinovic@hhs.nl

10 juli 2026

Lectoren willen duidelijke koers voor de Professional Doctorate

PROFESSIONAL
DOCTORATE

De Vereniging van Lectoren onderzocht dit voorjaar hoe lectoren kijken naar de Professional Doctorate (PD).

Aanleiding was de internetconsultatie van het wetsvoorstel voor wettelijke verankering van de PD. Uit de enquête blijkt brede steun voor het traject. Lectoren zien de PD als een belangrijke impuls voor praktijkgericht onderzoek. Wel vragen zij om duidelijke kwaliteitsstandaarden, heldere positionering en structurele financiering.

Wat is de Professional Doctorate?

Ongeveer 25 hogescholen werken sinds 2023 aan de PD-pilot. De Vereniging Hogescholen startte deze pilot samen met het ministerie van OCW en Regieorgaan SIA. De PD is een praktijkgericht doctoraatstraject in het hoger beroeps-onderwijs op EQF-niveau 8. Dat niveau is vergelijkbaar met een PhD. De PD richt zich op maatschappelijke en professionele impact. PD-kandidaten werken vier tot zes jaar aan complexe praktijkvraagstukken. Daarbij combineren zij onderzoek met directe toepassingen in de praktijk.

VvL peilt mening van lectoren

De overheid wil de PD wettelijk vastleggen. Daarom liep in april en mei een internetconsultatie. Iedereen kon daarop reageren. Voor de VvL was dit een aanleiding om lectoren te raadplegen. De vereniging wilde weten hoe zij naar de PD kijken, en of zij de wettelijke vastlegging steunen. In totaal vulden 27 lectoren de enquête in. Alle respondenten begeleiden minimaal één PD-kandidaat. Dat kan invloed hebben op de resultaten. Tegelijk kennen deze lectoren het traject goed vanuit de praktijk.

Brede steun voor de PD

De meeste respondenten beoordelen het wettelijk vastleggen van de PD positief. Zij zien vooral meerwaarde in de versterking van het praktijkgericht onderzoek en de aansluiting op maatschappelijke vraagstukken. Volgens veel lectoren is de PD een logische aanvulling op de PhD. De PD heeft een duidelijk eigen profiel met nadruk op professionele impact en innovatie in de praktijk. Respondenten vinden wel dat de overheid de PD helder moet positioneren. Zonder duidelijke afbakening ontstaat verwarring met bestaande doctorale trajecten.

Combinatie onderzoek en praktijk

Veel lectoren pleiten voor een hybride vorm van de PD. Daarin gaan academische kwaliteit en praktijkrelevantie samen. Volgens de respondenten moet een PD-traject zowel de onderzoeksoutput als concrete praktijkproducten opleveren. Denk aan artikelen, rapportages, interventies en innovatieprojecten. Juist die combinatie onderscheidt de PD van andere doctorale trajecten.

Duidelijke kwaliteitsstandaarden nodig

De respondenten geven ook een aantal aandachtspunten mee voor de verdere ontwikkeling van de professional doctorate. Zij vragen om duidelijke kwaliteitsstandaarden voor output, begeleiding en toetsing. Die standaarden moeten vergelijkbaar zijn met bestaande trajecten, zoals de PhD en EngD. Daarnaast vinden lectoren een stevige inbedding in het werkveld belangrijk. Zo blijft het praktijkgerichte karakter behouden. Transparante begeleiding en kwaliteitsstandaarden zijn daarbij essentieel.

Zorg ervoor dat de PD helder gepositioneerd wordt, luidt het advies van verschillende respondenten. Een onduidelijke positionering of een te lage instapdrempel kan de geloofwaardigheid van de PD aantasten.

Reactie van VvL

De VvL gebruikte deze resultaten voor haar reactie in de internetconsultatie op 5 mei. Deze kun je [hier](#) lezen. In totaal ontving de consultatie 136 reacties. Daarvan waren 58 reacties anoniem. Alle reacties zijn [hier](#) in te zien.

Ook ScienceGuide analyseerde de openbare reacties en presenteert de bevinden in dit [artikel](#) op hun site. De reacties zijn over het algemeen enthousiast. Het wetsvoorstel voor de PD krijgt brede steun vanuit hogescholen, technische universiteiten en andere betrokken partijen. Het wordt gezien als een belangrijke stap voor de ontwikkeling van praktijkgericht onderzoek en innovatie. Wel noemen veel partijen dezelfde randvoorwaarden: goede kwaliteitsborging, heldere positionering, internationale erkenning en voldoende structurele financiering.

Doorontwikkeling gaat verder

De politiek moet nog besluiten over het wetsvoorstel voor de PD. Ondertussen werken hogescholen en lectoren verder aan de ontwikkeling van de PD. Ben je nieuwsgierig geworden naar lopende PD-projecten? Op de website van [de Professional Doctorate](#) staan voorbeelden, achtergrondinformatie en projectbeschrijvingen.

Martin Bennink

Samen werken aan de klimaattransitie

"We zijn altijd op zoek naar waar de energie zit"

Hoe versnellen we de transitie naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige samenleving? Het is de vraag waar het Klimaatonderzoek Initiatief Nederland (KIN) sinds november 2023 zijn tanden in zet. Volgens algemeen directeur Michiel van den Hout en programmanager Maaïke Spuij begint het antwoord bij het samenbrengen van wetenschappers, lectoren, praktijkpartners en vernieuwers. Voor lectoren ligt daar niet alleen een kans, maar misschien wel een sleutelrol. "We hebben jullie ervaring met praktijkgericht samenwerken keihard nodig."

Het Klimaatonderzoek Initiatief Nederland - kortweg KIN - is geen traditioneel onderzoeksprogramma. Het is een kennisplatform dat wetenschap en praktijk dichter bij elkaar wil brengen, met één duidelijke missie: de klimaattransitie versnellen. "Het KIN is opgericht om systeemverandering te versnellen", vertelt Michiel. "We willen wetenschappelijke kennis dienstbaar maken aan die opdracht. Dat betekent dat kennis die ontwikkeld wordt, ook echt geworteld is in de praktijk."

Die praktijk is complex en weerbarstig. Klimaatvraagstukken laten zich niet vangen in één discipline of sector. Ze vragen om samenwerking tussen uiteenlopende partijen. Maaïke vult aan: "Het klimaatvraagstuk is te urgent om af te wachten tot iedereen z'n eigen puzzelstukjes gaat leggen. Daarom werken we op gavegericht: samen met praktijkpartners onderzoeken we waar de echte bottlenecks zitten en hoe we die kunnen oplossen."

Samen aan tafel: van wetenschappers tot wijkbewoners

Van onderzoekers tot bedrijven, en van overheden tot burgers. Deelnemers aan programma's van het KIN zijn niet in hokjes te plaatsen. Juist de diversiteit aan perspectieven maakt het zo krachtig. "Een mooi voorbeeld is onze samenwerking in de regio Twente, waar met gemeenten, waterschappen, bedrijven als Grolsch en Vitens, universiteiten, hogescholen én creatieve professionals samenwerken aan de nodige transitie in het waterbeheer om weerbaar te worden voor toenemende droogte", vertelt Michiel.

Michiel van den Hout

“Via een goed geregisseerd proces zorgen we dat al deze partijen achter een gezamenlijk gedeelde toekomstvisie komen en vervolgens met onze subsidies gaan experimenteren hoe we de transitie naar die klimaatbestendige toekomst kunnen versnellen”, aldus Michiel.

Die benadering is essentieel, benadrukt Maaïke: “Een transitie doe je niet alleen. Je hebt alle systeempartners nodig. En vaak begint het met een heel concrete vraag: waar lopen we tegenaan, en kunnen we daar samen iets nieuws proberen? Juist bij het beantwoorden van die vragen zien wij een grote rol voor lectoren en praktijkgerichte onderzoekers weggelegd. Lectoren hebben samenwerking met de praktijk al in hun DNA. De missie die wij hebben, vraagt om verbinding. En daar zijn lectoren bij uitstek goed in.”

Van idee tot impact

“Veel van wat wij doen en willen bereiken, is voor academici nieuw, moeilijk of zelfs schurend. Terwijl praktijkgericht onderzoekers al jaren ervaring hebben met het samenwerken in en met de praktijk. Volgens ons kunnen lectoren zelfs een voortrekkersrol hebben. Zij hebben de skills om kennis echt te laten landen in de praktijk. Die kennis willen we veel meer benutten binnen het KIN, merkt Maaïke op.”

De kracht van het KIN zit niet alleen in het samenbrengen van partijen, maar ook in het creëren van concrete impact. “Het gaat ons om kennis die werkt”, zegt Maaïke. “Niet alleen rapporten, maar oplossingen, experimenten en nieuwe werkwijzen die bijdragen aan de transitie. Dat vraagt om een andere manier van werken. Meer gericht op samenwerking, minder op individuele projecten. Meer openheid, minder hokjes.”

Michiel: “We proberen die nieuwe mindset te stimuleren. Dat wetenschappers over hun eigen onderzoeksdisciplines heen kijken en zich verbinden met anderen. Dat er een echte wisselwerking ontstaat met de praktijk.” Voor lectoren biedt dat kansen, verwacht hij. “Niet alleen om impact te maken, maar ook om hun onderzoek te versterken. Samenwerking binnen projecten van het KIN kan helpen om praktijkgericht onderzoek naar een (nog) hoger, ook academisch niveau te tillen.”

Maaïke Spuij

De kracht van intrinsieke motivatie

Het KIN probeert mensen die gedreven zijn om op deze manier over grenzen samen te werken de ruimte te geven, binnen het KIN Pact netwerk en in de KIN programma's. "Heb je een goed idee of zie je een kans? Laat het ons weten. Het enige dat we vragen, is commitment", benadrukt Maaïke. "Maar daar staat ook iets tegenover. Op basis van jouw expertise kijken we aan welk thema of netwerk jij het beste kunt bijdragen. Daarnaast biedt het KIN je kansen om aan te sluiten bij onderzoeksoproepen, samenwerkingen met ministeries of zelfs internationale projecten."

Wat het KIN volgens Michiel echt onderscheidt, is de drive van de mensen die eraan meedoen. "Onze kracht zit in intrinsieke motivatie", zegt Michiel. "Mensen die het verschil willen maken, zijn bereid om hun eigen puzzelstukje in het grotere geheel te leggen. Die motivatie overstijgt disciplines en functies. Het gaat om een gedeelde urgentie en de bereidheid om anders te werken. Wij dagen je uit om over je eigen werkpakket en expertise heen te stappen. Want juist daar ontstaat de mooiste samenwerking."

Een uitnodiging aan lectoren

Om die samenwerking verder te versterken in heel Nederland, werkt het KIN aan zogeheten hubs: plekken waar kennis en ervaringen samenkomen. "Er starten op veel plekken mooie projecten", legt Maaïke uit. "Met de hubs willen we de kennis die daar ontstaat beter verspreiden. Voor hogescholen en lectoraten ligt hier een belangrijke rol. Jullie staan dicht bij de regio en kunnen lokale kennis verbinden met nationale en internationale netwerken."

De boodschap van Maaïke en Michiel aan lectoren is helder: jullie zijn nodig. "Het klimaatprobleem gaat niet weg", concludeert Michiel nuchter. "We hebben iedereen nodig die daar energie van krijgt. Of je nu werkt aan techniek, gedrag, beleid of ontwerp: binnen het KIN is ruimte voor uiteenlopende perspectieven. Dus heb je de drive om bij te dragen aan de klimaattransitie? En wil je dat samen met anderen doen? Op een manier die misschien anders is dan je gewend bent? Sluit je dan bij ons aan, bijvoorbeeld via het [KIN Pact](#)."

[Michiel van den Hout](#) is algemeen directeur bij het KIN.
E: m.vandenhout@nwo.nl

[Maaïke Spuij](#) is programmamanager bij het KIN en het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA.
E: maaïke.spuij@regieorgaan-sia.nl

Jaarlijkse enquête onder lectoren: *structurele investeringen blijven grootste prioriteit*

Hoe staat het praktijkgericht onderzoek ervoor in het hbo? Om die vraag te beantwoorden voert de Vereniging van Lectoren (VvL) jaarlijks een enquête uit onder lectoren in Nederland. De editie van 2026 is voor het eerst uitgevoerd in nauwe samenwerking met Regieorgaan SIA. Dankzij die samenwerking konden meer lectoren worden bereikt dan alleen de leden van de Vereniging van Lectoren. In totaal zijn 207 volledig of grotendeels ingevulde vragenlijsten geanalyseerd. De resultaten geven een actueel beeld van de positie van lectoren, de ondersteuning die zij ervaren en de voorwaarden die nodig zijn om praktijkgericht onderzoek verder te versterken.

Uit de enquête komt naar voren dat lectoren zich in de eerste plaats zien als inhoudelijk leider van een onderzoeksgroep, innovator en verbinder tussen onderwijs, onderzoek en de beroepspraktijk. Tegelijkertijd ervaren veel respondenten een groeiende spanning tussen die inhoudelijke rol en de toenemende nadruk op acquisitie en het binnenhalen van externe financiering. Hoewel de meeste lectoren aangeven dat zij over de juiste kennis en vaardigheden beschikken, ontbreekt het volgens hen regelmatig aan tijd, ondersteuning en voldoende middelen om hun werk optimaal uit te voeren.

Ook de ondersteuning vanuit hogescholen krijgt een gemengd oordeel. Gemiddeld beoordelen lectoren deze als redelijk, maar de verschillen tussen instellingen zijn groot. Vooral op het gebied van subsidieondersteuning, projectmanagement en juridische ondersteuning zien veel respondenten ruimte voor verbetering. Daarnaast klinkt regelmatig de kritiek dat hogescholen nog sterk zijn ingericht op onderwijs, waardoor onderzoek niet altijd de aandacht en faciliteiten krijgt die nodig zijn. Ondersteuning wordt bovendien soms als bureaucratisch ervaren, terwijl lectoren juist behoefte hebben aan praktische ontzorging.

De resultaten laten ook zien dat de organisatie van praktijkgericht onderzoek nog volop in ontwikkeling is. Veel lectoren herkennen een hybride governance, waarin centrale kaders worden gecombineerd met decentrale autonomie. Tegelijkertijd ervaren zij onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en een toenemende centrale sturing, met name op financieel gebied. Ook de medezeggenschap speelt volgens de respondenten slechts een beperkte rol bij de verdere ontwikkeling van praktijkgericht onderzoek. Daarnaast zijn lectoren kritisch over bestaande loopbaanpaden en functiehuizen, die vaak onvoldoende duidelijk of stimulerend worden gevonden.

Op het gebied van digitale voorzieningen vragen lectoren vooral om betere toegang tot wetenschappelijke publicaties, gebruiksvriendelijke samenwerkingstools en ondersteuning bij datamanagement. De grootste prioriteit ligt echter op een ander vlak. Vrijwel unaniem noemen de respondenten structurele onderzoekfinanciering als de belangrijkste voorwaarde voor verdere professionalisering van praktijkgericht onderzoek. Daarnaast vragen zij om stabiele onderzoekscapaciteit, sterkere lectoraten, betere ondersteuning en meer institutionele erkenning van de waarde van praktijkgericht onderzoek binnen het hbo.

De rode draad van de enquête is duidelijk: aan ambitie ontbreekt het niet, maar duurzame investeringen en een stevigere positie van praktijkgericht onderzoek zijn noodzakelijk om die ambitie waar te maken. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek schreef het bestuur van de Vereniging van Lectoren ook een opiniestuk in ScienceGuide: "Praktijkgericht onderzoek: ambitie genoeg, hoe maken we die waar?" Dat artikel is [hier](#) te lezen.

ScienceGuide heeft een [lezerspeiling](#) naar de bekostiging van onderzoek bij hogescholen opengezet. Neem even de tijd deze in te vullen; hoe meer reacties, hoe breder het beeld en hoe dieper de terugkoppeling. Verspreiden binnen netwerk is welkom.

Lector Martin Blaakman:

"Onze studenten leren niet alleen regels uit te voeren, maar ook de mens te blijven zien"

Niet iedereen vindt even makkelijk zijn weg in het rechtssysteem. Juist mensen die al kwetsbaar zijn, lopen vaak vast in regels, formulieren en instanties. Het is precies die realiteit waar lector Martin Blaakman zich dagelijks mee bezighoudt. Hij staat sinds vorig jaar aan het roer van het lectoraat Toegankelijkheid van het Recht van Hogeschool Inholland. Daar onderzoekt hij samen met onderzoekers, studenten en partners hoe het rechtssysteem toegankelijker en rechtvaardiger kan worden voor kwetsbare groepen.

Dat onderwerp is actueler dan ooit, vindt hij. "De toeslagenaffaire heeft laten zien dat toegang hebben tot het recht niet voldoende is. Sommige ouders zijn zelfs tot aan de Raad van State gekomen. Ze hadden dus toegang tot het systeem, maar kregen geen gelijk. Terwijl inmiddels vrijwel iedereen vindt dat deze mensen groot onrecht is aangedaan."

Voor Blaakman draait toegankelijkheid van het rechtssysteem daarom om meer dan juridische procedures volgen of een advocaat kunnen inzetten. "Het gaat om sociale rechtvaardigheid en bestaanszekerheid. Mensen mogen niet in armoede terechtkomen door regels of situaties.

Van IND naar Ombudsman

De 52-jarige Blaakman woont in Leiden, maar groeide op in Zeeuws-Vlaanderen. "Ik ben in Nijmegen opgeleid als politiek filosoof, maar in mijn loopbaan ben ik getraind en heb ik gewerkt als jurist. Mijn kernthema is sociale rechtvaardigheid."

Hij werkte jarenlang binnen het juridische domein. Eerst bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), waar hij zich bezighield met asielzaken en bestuursrecht. Daarna stapte hij over naar de Nationale Ombudsman. Daar vielen voor hem verschillende puzzelstukjes op hun plek.

"Bij de Ombudsman kon ik mijn juridische ervaring verbinden met mijn filosofische achtergrond. Ik leerde daar echt waarom we een rechtsstaat hebben: voor burgers. Om vertrouwen van burgers in de overheid mogelijk te maken."

Ook de eerste signalen van de toeslagenaffaire maakte hij van dichtbij mee. "Enkele ouders kwamen destijds al bij de Nationale Ombudsman terecht. We hebben gezien hoe dat verhaal zich ontwikkelde tot wat sommigen terecht het toeslagenschandaal noemen."

Kwetsbaarheid zichtbaar maken

Binnen het lectoraat richt Blaakman zich op Nederlandse burgers die vastlopen in het systeem, en op groepen die soms minder zichtbaar zijn. De afgelopen jaren deed het lectoraat bijvoorbeeld uitgebreid onderzoek naar Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten.

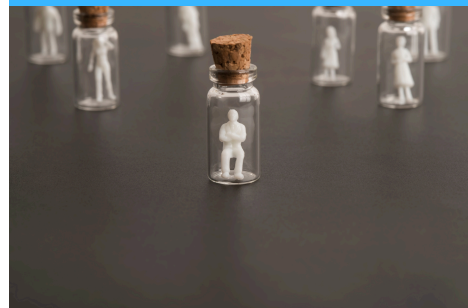
Volgens Blaakman bestaat vaak het beeld dat Oekraïense vluchtelingen het in Nederland relatief goed hebben geregeld. "Ze krijgen opvang, een zorgverzekering en veel Oekraïners hebben werk gevonden. Maar uit ons onderzoek blijkt dat deze groep juist erg kwetsbaar kan zijn. Veel Oekraïners komen terecht aan de onderkant van de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld in de logistiek of vleesverwerking. Sommigen hebben niet eens een kopie van hun arbeidscontract. Dan sta je ongelooflijk zwak. Je kunt niet controleren wat er precies is afgesproken."

Tijdens gesprekken met Oekraïense vluchtelingen ontdekte Blaakman bovendien hoe vanzelfsprekend Nederlandse voorzieningen voor ons soms lijken. "Ik vertelde over de Rechtswinkel en moest eerst uitleggen wat dat eigenlijk was. Zo'n plek bestaat in Oekraïne helemaal niet. Dan ga je er hier dus ook niet vanzelf naar op zoek."

Onderzoek vanuit de praktijk

Die verbinding met de praktijk vormt de kern van het lectoraat. Het onderzoek wordt uitgevoerd samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en juridische professionals. Ook studenten spelen daarin een belangrijke rol. "We hebben studenten met heel verschillende achtergronden. Veel van hen zijn eerste generatie-studenten. Dat herken ik zelf ook: mijn ouders hadden basisschool en lager beroepsonderwijs afgerond en konden mij niet adviseren over hoger onderwijs."

Toen Blaakman filosofie wilde studeren, kregen zijn ouders zelfs het advies hem dat af te raden. "Gelukkig gaven mijn ouders me die kans toch. Dat is van onschatbare waarde geweest." Die persoonlijke ervaring neemt hij mee in zijn werk als lector. "Studenten hebben soms toegang tot groepen mensen waar hoger opgeleiden moeilijk binnenkomen. Ik probeer hen te laten zien dat hun achtergrond juist een kracht kan zijn."

Meer dan regels alleen

De komende jaren wil Blaakman zich met zijn lectoraat niet alleen richten op kwetsbare groepen, maar ook op de beroepsethiek van juridische professionals. Want juist daar ziet hij een grote uitdaging. "Onze studenten komen straks terecht bij overheidsinstanties, woningcorporaties of uitvoeringsorganisaties. Daar moeten ze niet alleen regels uitvoeren, maar ook oog houden voor de mens achter het dossier."

Volgens Blaakman vraagt dat om meer dan juridische kennis alleen. "Je moet dilemma's leren herkennen. Wat doe je als de regels onvoldoende ruimte bieden, terwijl je ziet dat iemand zonder hulp kopje onder gaat?"

Juist daarin ziet hij de kracht van praktijkgericht onderzoek. "Een lectoraat is voor mij een geweldige plek om onderzoek te doen dat niet alleen inzichten oplevert, maar ook echt verschil maakt in de maatschappij." Dat hij lector mocht worden, noemt hij dan ook een geschenk en een privilege. "Je krijgt de kans om onderzoek in te zetten voor de samenleving. Daar moet je iets mee teruggeven."

Maartin Blaakman is lector Toegankelijkheid van het Recht, onderdeel van het kenniscentrum Business, Finance & Law bij InHolland
E: martin.blaakman@inholland.nl

HET STOKPAARDJE VAN

VvL-Bestuurslid Martin Bennink

Begin dit jaar is in ScienceGuide een opiniestuk van Martin Bennink, Martje van Ankeren en Abeje Mersha gepubliceerd over het rapport Wennink. Vanwege de relevantie van deze bijdrage nemen we het opiniestuk ook in de nieuwsbrief op.

'Rapport-Wennink is een routekaart zonder weg'

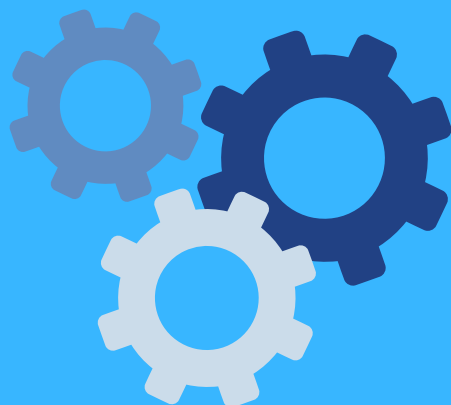
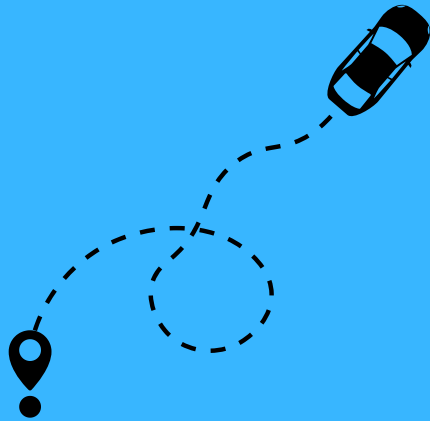
"Wie toekomstbestendige welvaart wil, kan het zich echter niet veroorloven om het hbo en het praktijkgericht onderzoek als bijzaak te behandelen", schrijven Saxion-onderzoekers Abeje Mersha, Martin Bennink en Martje van Ankeren in reactie op het rapport-Wennink.

Afgelopen december 2025 presenteerde voormalig ASML-bestuurder Peter Wennink het Nederlandse antwoord op het eerder verschenen Europese Draghi-rapport. Het rapport 'De route naar toekomstige welvaart' geeft aan dat Nederland fors moet investeren "in wat groei mogelijk maakt" en duidelijke keuzes moet maken om veerkrachtig te blijven.

Wij, Saxion-lectoren in het technisch domein, hebben dit rapport gelezen met instemming, maar óók met een knagend gevoel. Instemming, omdat er terechte zorgen worden geuit: Nederland verliest terrein, investeert te weinig in innovatie en kampt met een structureel tekort aan talent. Het knagende gevoel zit elders. Terwijl we lezen over productiviteit, ecosystemen, concurrentiekracht en minder regeldruk, wordt het hbo (en ook het mbo) nagenoeg niet genoemd in het rapport. Daarom is onze grote vraag: hoe gaan we deze 29 aanbevelingen in hemelsnaam in de praktijk brengen?

Cruciale schakel in rapport-Wennink

Wennink stelt dat de meeste uitdagingen technologisch van aard zijn, iets wat betwist kan worden (zoals Jan Rotmans ook deed in het NRC van 12 januari). In ieder geval kan Nederland niet zonder techniek, en techniek kan niet zonder hogescholen. Technische engineers, software developers, elektrotechnici, civiele ingenieurs, bouwkundigen, maar ook biomedische laboranten, biotechnologen en chemical engineers: er studeren ruim 93.000 techniekstudenten aan hogescholen.

Vervolg het stokpaardje van Martin Wennink

Ook het technische praktijkgericht onderzoek is in de laatste tien jaar sterk gegroeid, en draagt bij aan het versnellen van de innovatie van bedrijven en organisaties. Ons praktijkgericht onderzoek is vraaggestuurd en wordt gekenmerkt door toegepaste, nauwe samenwerking met partners en korte cycli, essentieel om innovatie te versnellen en het verdienvermogen te vergroten. Daarnaast integreren wij de nieuwste wetenschappelijke inzichten in onze oplossingen, waarmee we uitvindingen en inzichten met een lage technology readiness level (TRL) naar een hogere TRL brengen, en zo de adoptie en inbedding ervan bij bedrijven vergroten. Dit proces leidt tevens tot nieuwe wetenschappelijke inzichten en beter onderwijs.

Als lectoren in het technisch domein staan we dagelijks met beide benen in de praktijk. We werken met bedrijven die willen vernieuwen maar vastlopen, met professionals die willen leren maar geen tijd hebben, en met studenten die morgen het verschil moeten maken. Vanuit ons perspectief missen we een cruciale schakel in het rapport-Wennink: ons hbo, en in het bijzonder het praktijkgericht onderzoek in samenhang met de opleidingen en het Leven Lang Ontwikkelen (LLO), wat essentieel is voor om- en bijscholing.

Talent is geen voorraad, maar een proces

Talent is inderdaad dé beperkende factor voor toekomstige welvaart. Talent is echter geen natuurlijke hulpbron die je kunt aanboren of importeren wanneer het uitkomt. Talent ontwikkelt zich. De echte hefboom zit in om- en bijscholing (LLO), zoals Wennink zelf ook stelt: het blijvend ontwikkelen van de mensen die er al zijn. Dat gebeurt vooral daar waar leren, werken en vernieuwen samenkomen – en dat is precies het terrein van het praktijkgericht onderzoek. Onze onderzoekers en studenten werken vanaf dag één aan echte praktijkvraagstukken, in echte organisaties.

Minstens zo belangrijk: we werken ook met mensen die al jaren meedraaien in de praktijk. Professionals die niet per se terug de schoolbanken in willen, maar wel mee moeten bewegen met de vraagstukken die op ons afkomen, bijvoorbeeld tekort aan personeel (zorg, onderwijs), vergrijzing, bestaansonzekerheid, geopolitieke verschuivingen en de gevolgen van digitalisering, globalisering en klimaatverandering.

Praktijkgericht onderzoek als voedingsbodem voor doorleren

Praktijkgericht onderzoek maakt een verbinding tussen kennis, en praktijk en in dit proces (in de vorm van bijvoorbeeld learning communities) wordt geleerd. Het is daarmee een motor achter om- en bijscholing. De cruciale vraag bij omscholing is namelijk: wat moeten mensen leren, om welk probleem op te lossen, in welke context?

Praktijkgericht onderzoek geeft daar een antwoord op. Doordat we onze onderzoeken samen met bedrijven en maatschappelijke partners doen, zien we ook hoe het werk verandert, welke vaardigheden verdwijnen en welke juist belangrijker worden. Die kennis is geen abstract toekomstbeeld, maar direct

Vervolg het stokpaardje van Martin Bennink

verbonden aan innovatie in de praktijk en het onderwijs. Dat maakt het verschil tussen enerzijds een training “omdat het moet” en anderzijds leren dat daadwerkelijk bijdraagt aan productiviteit en vernieuwing, en tegelijk werkt aan een innovatie.

Innovatie landt niet vanzelf

Het rapport-Wennink pleit terecht voor forse investeringen in R&D. Innovatie zonder toepassing is echter niet veel meer dan een dure hobby. Wij zien regelmatig hoe veelbelovende technologieën stranden omdat niemand heeft getest hoe ze werken in een mkb-bedrijf, een zorginstelling of een gemeente met beperkte capaciteit. Praktijkgericht onderzoek vult precies dat gat. Het is het onderzoek dat uitzoekt wat werkt, wat niet, en waarom. Soms is de uitkomst ontnuchterend, maar altijd waardevol, want juist die kennis bepaalt of investeringen rendement opleveren of verdampen in goede bedoelingen.

De Nederlandse economie bestaat niet alleen uit high-tech campussen, internationale koplopers en het grote bedrijfsleven dat duidelijk een stem heeft gehad in het rapport-Wennink. Ze draait vooral op het mkb, publieke diensten en regionale netwerken. Die vormen samen de ruggengraat waar de economie door kan floreren. Laat dat nu precies de natuurlijke omgeving van de hogescholen zijn.

Hogescholen zijn diep verankerd in hun regio. We kennen de bedrijven, de zorgorganisaties, de gemeenten. We weten waar het schuurt, en niet uit rapporten, maar uit gesprekken en door onze studenten. Daar ontstaan de ecosystemen waar het rapport-Wennink terecht op inzet, maar die te vaak onzichtbaar blijven in nationale strategieën. Nederland heeft geen tekort aan plannen, maar aan uitvoeringskennis die serieus wordt genomen. Praktijkgericht onderzoek levert die kennis. Niet als eindrapport, maar als werkende aanpak, getest in de praktijk, samen met de mensen die ermee verder moeten.

Rapport-Wennink kan niet zonder hbo

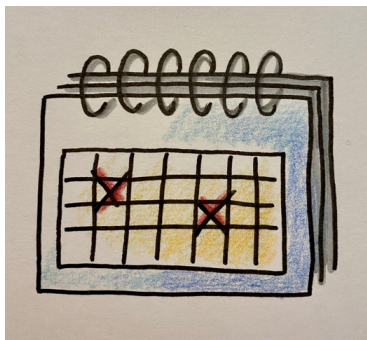
“Niets doen is geen optie”, dat zijn we met Wennink eens. Wie toekomst-bestendige welvaart wil, kan het zich echter niet veroorloven om het hbo en het praktijkgericht onderzoek als bijzaak te behandelen rond het laten landen van innovaties en het effectief realiseren van om- en bijscholing. In het hbo wordt geleerd terwijl er gewerkt wordt, onderzocht terwijl er vernieuwd wordt, en dat samen met elkaar. Misschien is dat minder spectaculair dan grote visies, maar uiteindelijk maken we de toekomst samen.

Auteurs

Abeje Mersha is lector Smart Mechatronics and Robotics bij Saxion University of Applied Sciences en Winnaar Deltapremie 2025.

Martin Bennink is lector Applied Nanotechnology bij Saxion en bestuurslid van de Vereniging van Lectoren.

Martje van Ankeren werkt voor de Saxion Research and Graduate School.

- Vrijdag 2 oktober Heidaag bestuur
- Vrijdag 9 oktober 11.00 uur Kwaliteitskring ([online](#))

LID WORDEN VAN DE VERENIGING VAN LECTOREN?

Vul het formulier om je aan te melden [hier](#) in.

Heb je vragen over een lidmaatschap?

Neem dan contact op met een van de onderstaande bestuursleden.

BESTUURSLEDEN VVL

Dr. Katja Rusinovic (voorzitter),
Lector Grootstedelijke Ontwikkelingen, De Haagse Hogeschool
k.m.rusinovic@hhs.nl

Dr. drs. ir. Christoph Maria Ravesloot (secretaris),
Lector Duurzaam Bouwproces met BIM, Hogeschool Rotterdam
c.m.ravesloot@hr.nl

Dr. Martin Bennink (Penningmeester)
Lector Applied Nanotechnology, Saxion University of Applied Sciences
m.l.bennink@saxion.nl

Dr. Jan Jurriëns,
Lector Sustainable Strategy and Innovation, Het Groene Brein
jan.jurriens@hetgroenebrein.nl

Dr. Ir. Frans Tillema,
Lector Intelligente Mobiliteit, HAN-Automotive Research, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Arnhem
frans.tillema@han.nl

Dr. Wim Elving
Lector Duurzaamheidscommunicatie bij het Center of Expertise, Energie, Entrance, Hanze
w.j.l.elving@pl.hanze.nl

Dr. Ir. Perica Savanović
Lector Design, ArtEZ University of the Arts
p.savanovic@artez.nl